

Nyhedsbrev nr. 9 december 2002

Foreningen Hexis

Indhold

1. Redaktionelt
2. Fransk socialforskning i sygepleje
3. Bourdieu-interview i bibliografi
4. Litterært leksikon

1. Redaktionelt

Medlemmer fra egne fjernt fra København har meddelt interesse for foredragsmanuskripter eller referater af Hexis' offentlige møder, så de også kan få lidt glæde af de sandt nok noget københavnocentriske arrangementer. Ideen er oplagt, og redaktøren vil se, hvad der kan gøres. Det kan ofte knibe med foredragsmanuskripter, men referater vil vi herefter bestræbe os på at få lavet til nyhedsbrevet. Og så ønsker redaktøren medlemmerne en glædelig jul og et godt nytår -- og sender en særlig tak til de medlemmer, der husker at meddele adresseforandring, også hvad angår email. Tak også til dem, der har givet tips og links o.l. til nyhedsbrevet i det forløbne år -- måtte det ske lidt oftere i det nye år!

2. Fransk socialforskning i sygepleje

Bestyrelsesmedlem i Hexis Karin Anna Petersen har været på udflugt til Paris sammen med Donald Broady og hans doktorander. Der fik hun nogle tips om franske sociologers forskning i sygepleje og hele hospitalsområdet. Specielt to navne synes at være interessante. For det første Françoise Acker, der har beskæftiget sig med udviklingen i sygeplejerske-gruppen, som hun bl.a. har studeret på en etnografisk måde. Tilsyneladende har hun ikke skrevet nogen bøger, men en enkelt artikel af hende optræder på en bibliografi med mange interessante referencer på fransk, tysk og engelsk om sundhedssystemets sociologi (tror jeg nok, det handler om) på adressen <http://www.univ-tours.fr/ash/polycop/socio/Ma%EFtrisejaissonbiblio.htm>. Hun er i øvrigt tilknyttet et center, der er viet tværfaglig sociologisk-epidemiologisk forskning i sundhedsområdet: CERMES, som står for Centre de recherche Médecine, Sciences, Santé et société, dvs. Forskningscenteret Medicin, videnskab, sundhed og samfund. Det synes både at høre under CNRS (Frankrigs nationale forskningscenter) og EHESS. Hjemmeside-adressen er <http://www.ehess.fr/centres/cermes/>. For det andet er der Anne-Marie Arborio, som har skrevet en sociologisk ph.d.-afhandling om sygehjælpere på hospitaler: "Un personnel invisible: les aides-soignantes à l'hôpital (Anthropos; Economica, 2001) -- "Et usynligt personale: hospitalernes sygehjælpere". Afhandlingen er skrevet under vejledning af Claudine Herzlich, der er tidligere direktør for CERMES og også arbejder med sundhedssystemet. Anne-Marie Arborios hjemmeside: <http://www.univ-aix.fr/lest/sesmembres/cvchercheurs/cvarborio.html> Men i øvrigt fandt jeg også en anden sociologisk titel om sygepleje under min søgen, nemlig "Les sciences infirmières. Genèse d'une discipline" eller på dansk: "Sygeplejevidenskaberne. Et fags genese" -- det lyder jo interessant. Den er redigeret af Yolande Cohen, Esther Lamontagne, Jacinthe Pepin og André Duquette og udgivet i 2002 af Les Presses de l'Université de Montréal. Referencen var på den canadiske hjemmeside <http://www.unites.uqam.ca/iref/evenements/evenements.html>. Endelig kan det nævnes, at nummer 143 af Actes de la recherche en sciences sociales fra juni 2002 handler om "Lægevidenskaber, patienter og sundhedspolitikker". Engelske resumeer kan ses på adressen: <http://www.ehess.fr/centres/cse/resumang.html#ran14301>.

3. Bourdieu-interview i bibliografi

I den tidligere omtalte Bourdieu-bibliografi i bogform af Yvette Delsaut og Marie-Christine Rivière (Le Temps des Cérises, 2002) er der også et interview fra november 2001 med Bourdieu ved Delsaut, som ind til 1988 arbejdede på hans center, men nu er maître de conférences ved EHESS og laver etnosociologisk forskning i "folkelige" livsformer. Hun har også skrevet en bog om skiftet i uddannelsen af franske folkeskolelærere i det sidste århundrede, "La place du maître. Une chronique des Écoles normales d'instituteurs" (L'Harmattan, 1992). Tilbage til Bourdieu-interviewet: det giver et interessant indblik i arbejdsformerne i Bourdieus gruppe, som på en gang var kollektive og stærkt hierarkiserede. Bourdieu var således helt uden tvivl mesteren, som animerede og kontrollerede og skrev værkerne, som de fælles empiriske undersøgelser blev fremstillet i. Det fremgår eksempelvis, at Yvette Delsaut har lavet en stor del af arbejdet bag Homo academicus, samt at

Bourdieu tilbød hende at være medforfatter på bogen, hvad hun ikke ville, fordi hun fandt den for voldsomt og "maskulint" skrevet, selv om hun i sagens natur var enig i analyserne. Bourdieu og Delsaut bruger desuden noget tid på at skælde ud på den østrigske online-bibliografi HyperBourdieu; der er hints om Bourdieu-gruppens kollektive habitus og den grundlæggende modvilje mod store ord og bekendende udgydelser; og der er Delsauts erindring om, at gruppens medlemmer imiterede nogle Bourdieus faste vendinger og sågar hans sydfranske accent... Altsammen på én gang anekdotisk og sociologisk signifikant, og for Delsauts vedkommende præget af en blanding af fortryllet nostalgi og affortryllende analyse.

4. Litterært leksikon

Tre af de fremmeste Bourdieu-inspirerede fransksprogede litteraturhistorikere har udgivet et fortræffeligt litteraturvidenskabeligt leksikon: Le dictionnaire du littéraire (PUF, 2002). De tre herrer er belgiske Paul Aron, canadiske Denis Saint-Jacques og franske Alain Viala. Sidstnævnte har skrevet den grundlæggende litteratursociologiske analyse af det 17. århundredes franske litteratur, Naissance de l'écrivain, der blev udgivet i 1985 i Bourdieus bogserie hos Editions de Minuit.

Det gode ved dette leksikon er specielt dets historiske dimension: stort set alle opslag -- f.eks. om forfatteren, om copyright, romanen, komedien eller retorik -- har en slags begrebshistorisk redegørelse for ordets brug og betydning igennem historien. Sådanne begrebshistorier, som Bourdieu også har talt for nytten af ved flere lejligheder*, er yderst vigtige, hvis man ønsker at forstå, at tingene -- i dette tilfælde litteraturen og litteraturvidenskaben -- ikke er "naturlige" forekomster, men skabt gennem et historisk arbejde af interesserede agenter og desuden ofte forvanskede gennem den historiske overlevering og gennem den internationale cirkulation af ideer. Lige netop det sidste er nok et sted, hvor det halter lidt for dette leksikon: det forbliver i stærk grad inden for en frankofon sfære.

* Se f.eks. samtalen mellem Lutz Raphael og Bourdieu, "Sur les rapports entre la sociologie et l'histoire en Allemagne et en France", Actes de la recherche en sciences sociales, nr. 106-107, marts 1995.